

בס"ד.

## לשוב לספר 'אורות'

5 מסרת עם ישראל היא לא רק קדושת הפרט, אומר המהר"ל (נצח ישראל פרק יא), אלא קדושת הכלל והפרט. חסידי אומות העולם וצדיקי אומות העולם גם קיימים אצל הגויים.

### קדושת הכלל פירושה: ואעשר לגוי גדול, ממלכת כהנים וגוי קדוש

10 זאת היתה עבודתנו בתקופת בית ראשון, אך בסוף תקופה זו, כאשר אותות החורבן כבר ניכרו מרחוק, תלמידי חכמים גדולי עולם עברו בזמן ירמיהו הנביא ויאשיהו המלך הכנה לטפל בקדושת הפרט (הקדמת קדמת עמק לנצי"ב לפירושו על שאילתות רב אחאי גאון). וכך נמשך במשך תקופת בית שני (למהלך האידיאות בישראל למרן הרב קוק).

15 עתה בחסדי ד' אנו חוזרים לארצנו, קמה תנועה ציונית אדירה מלאה אורות ומחשכים שמחזירה אותנו לחוף מבטחים (אורות עמ' לח).

אך כיצד נגביר את האורה ונתגבר על החושך? איפה תמצא את ספר מסילת ישרים של כלל ישראל? **והתשובה**: הוא נגזר בספר הזוהר, בו יוכלו למצוא אותו לעת מצוא, ויותר מאוחר סודר בכתבי האר"ז ז"ל.

20 אם כן לכאורה זאת התרופה: נלמד נסתרות. ודאי לא! עיין במשנה חגיגה (פרק ב) שסתרי תורה מיועדים ליחידי יחידי וכן נפסק בשולחן ערוך בהלכות תלמוד תורה שלא כל אחד ילמד נסתר אלא בודדים.

25 ההמון הרחב, במקרה הטוב אינו מבין כלום בסתרי תורה, ובמקרה הגרוע מבין לא נכון, מה שמביא נזקים עצומים.

אלא מה? זה מלבב - כמו סמים. אבל בכל זאת יש להיות רציני, לא כילד שרוצה הכל מתוק, ולדעת שבעולמנו לא ניגשים לשום דבר בלי הכנות מתאימות.

30 ההכנה ללימוד נסתרות היא לימוד עמוק של הצד הנגלה של התורה, כולל לימוד עמוק של ספרי אמונה ויחד עם זה מידות טובות תרומיות.

35 אז איפה המון בית ישראל ימצא אור פנימי? לא במיסטיקה זולה בצירוף כריזמה, הן אשכנזית, הן ספרדית - אלא בלימוד עמוק של ספרי אמונה, בהם טמונים אותם סתרי תורה, אך מתורגמים לשפה רגילה.

40 מכאן נחזור לעניינינו: איפה ספר מסילת ישרים של כלל ישראל? זהו ספר 'אורות', שבו ציין רבנו הרב צבי יהודה בהקדמה, שהוא קודש קודשים, כלומר מטפל בקדושת האומה הקמה לתחייתה בארצה. ומי שמעיין במקורות בסוף הספר, רואה שהכל לקוח מספר הזוהר והאר"י. וכן אמר מרן הרב שאין משפט אחד שלו בלי מקור בדברי האר"י (לשלושה באלול). אלא שהוא תרגם אותם סודות לשפה רגילה, אמנם שירית, אך מובנת בעזרת מאמץ לימודי.

בס"ד.

אך האמת היא שבזמן מרן הרב עצמו, מעט מאוד אנשים הבינו ספר זה, אלא שלאט לאט, אותם האורות נתפשטו באומה, ויש אלפים ורבות שעוסקים בהם.

5 וכמו שבהתנהגות המידות של הפרט: רואים מיד הבדל עצום בין מי שלומד מסילת ישרים בקביעות לבין מי שלא לומד, כך בענייני כלל ישראל: רואים הבדל עצום בין מי שאצלו ספר אורות הוא ספר מרכזי בחיים, לבין מי שאינו לומד אותו בקביעות ובעמקות והוא מבלבל עד תום בסוגיות הקשות שחידש הזמן בתחיית האומה בארצה בכלל, ובמדינה והצבא בפרט, בחסדי ד' עלינו.

10 אבל ב"ה ספר אורות חודר בכלי שני, שלישי ורביעי באומה כולה, הן אצל החרדים יראי ד', הן אצל החילוניים, בלי שהם מודעים לכך, כדרכם של רעיונות גדולים שהולכים ונספגים לאטם.

15 כך יוצא שהחילוניים הולכים ומתפייסים עם התורה במהלך כולל וארוך, וגם הציבור החרדי עובר תהליך ישראליזציה אל עבר המדינה והצבא.

מובן שאלו תהליכים איטיים והדרגתיים, כדרכם של כל התהליכים, אך אלו תהליכים עצומים. לכן יש להיזהר בסבלנות גדולה. אך לאטם אלו ואלו מתחילים לראות את ה'אורות' כי טוב.

20 לכן, זו עבודתנו להפיץ יותר את ספר 'אורות' באומה, הן לתלמידי חכמים והן להמון בית ישראל, וקודם להתעמק בעצמנו. ואז יתקיים בכולנו "האור כי טוב".

25

## מתי ללמוד כתבי מרן הרב קוק?

**שאלה:** האם כדאי ללמוד את כתבי מרן הרב קוק בגיל תיכון?

**תשובה:** ודאי לא. זה דילוג. בתורה, כמו בכל מקצוע בעולם, יש ללמוד כסדר. אי אפשר ללמוד חשבון דיפרנציאלי ואנטגראלי אם לא יודעים טבלת הכפל. וכן לא לומדים תוספות לפני שלמדו משנה, גמרא ורש"י.

וכן, לפני שלומדים את כתבי מרן הרב, יש לדעת הרבה ספרים. הרי הוא לא כתב את ספריו כחלופה לכל דברי הראשונים ואחרונים, אלא נדבך נוסף קומה נוספת, הבנויה על כל אלה, כננס על גבי ענק. לכן, כשמרן הרב קוק כותב, הוא מניח שהקורא למד ספר אמונות ודעות, חובות הלבבות, כוזרי, מורה נבוכים, ספר העיקרים, מהר"ל ומסילת ישרים.

ומעשה ברב שלימד בישיבה גבוהה שנים רבות, גמרא ואמונה, והחליט שאחרי כל אלה, עליו בעצמו להתמלא. הוא בא לישיבת מרכז הרב, נפגש עם רבנו הרב צבי יהודה, סיפר לו מה הוא למד ומה הוא לימד, ושאלו מה עליו ללמוד עכשיו. השיב לו רבנו: מסילת ישרים. הוא סיפר שמאוד נעלב, אבל עשה כפקודת הרב, חזר אליו ושאל מה עתה ללמוד, שוב השיב רבנו: מסילת ישרים, הוא עוד יותר נעלב, אך עשה כרצון הרב. כאשר בפעם השלישית, רבנו השיב לו כנ"ל, נפל לו האסימון, והוא הבין שבלי לדעת היטב, מסילת ישרים, הוא לא יוכל לטפס גבוה יותר.

וכי לשוא, כאשר ספר זה הגיע לגאון מווילנא, הוא למד אותו בעל פה מאה ואחת פעמים! זאת ועוד, רוב כתבי מרן הרב קוק, נכתבו כמשאת נפש אישית ולא כמיועדות לקבל רחב. וברור שמה שכתב עבור עצמו, בנוי על כל הראשונים והאחרונים, ואחר כך נערכו הדברים.

אגב, דבר זה נכון לא רק לגבי כתבי הרב קוק, אלא גם לגבי כתבים רבים של גדולי החסידות, שמי שיגש אליהם בלי הבסיס האיתן, הרי הוא עולה על גג בלי מעקה, כמו שספר שמונה קבצים, הוא גג בלי מעקה.

ברוך ד', באו העורכים הענקיים, רבנו הרב צבי יהודה והרב דוד כהן הנזיר, ערכו ספרים, ואז הם בנויים בחכמה עצומה, כגון אורות התורה, אורות התשובה, אורות הקודש, וכן אדר היקר ועקבי הצאן, ויש בהם הדרגה פנימית עצמית.

אמנם לגבי האגרות, יש כמובן הבדל גדול בין אגרת לרי"מ חרלפ שהיא עומק עומקים, לבין אגרת לפקיד הברון מרוטשילד, שיש צורך להסביר לו הכל, והוא מזון השוה לכל נפש. וכן מאמרים שמרן הרב כתב בעיתונים, גם הם מזון השוה לכל נפש.

הכלל העולה, לימוד כתבי מרן הרב קוק לא שייך לתלמיד תיכון, מלבד אגרות שנכתבו לאנשים ברמת אותם תלמידים, או מאמרים בעיתון, או לקט פסקאות פשוטות מהספרים האחרים, שכאמור שוות לכל נפש.

ולמזהיר ולנזהר שלומים תן כמי נהר.